

TRI PJESME O REČENICAMA

PRVA

Daj tu pjesmu od sasvim običnih rečenica, kao:

“Nismo se dugo vidjeli”

“Idemo idemo mirno svaki svojim putem”

“Kako je blistav bio mokar trg te noći”

“On je igrao na onoj utakmici onda”

“Bilo je lijepo ono večer”

“Evo neki kupuju tortu”

“Dobro sam se borio s mnogima”

“Daleke zemlje samuju”

“Ipak, ja je volim”

“Eto tako smo postojali nas dvoje”

“Prvi put je i posljednji put”

“A kad sam bio u vojsci izašla mi je knjiga”

“A zatim smo pošli na vino”

“U mojoj maloj sobici”

“Znam sasvim malene dane”

“Kad ćemo se opet naći”

“Bio je sve to zgodan mravinjak”

“Sad je dvanaest sati”

“On je bio veliki specijalist: imao je i rendgen”

“Poniženja nemogućnosti i brige”

“Znaš da je Slaviček jučer pokopan”

“Koji”

“Onaj s lulom”

Izreci, i tu i tamo umetni neku ariju i neki tihi trenutak
neke ljude koji prolaze ulicama

i neka dva pijanca u jedno rano poslijepodne
i neku kišu ili godinu ili tko zna šta
Ili: sasvim sam blizu nekom središtu bio onog predvečerja kad
sam se penjao prema točionici

Izabrane pjesme, 1987.

DRUGA

Neprestano na vrata stavljam zastavice koje kažu:

“Na ručku sam, vraćam se”, “U podrumu sam”

“Oдох po mlijeko”, “Pričekaj, tu sam negdje”

Ali gotovo nitko ne koristi se tim papirićima
niotkud iz Svijeta

Jesenje je podne, sunce grije i skoro će ljudi s posla

Ja se vratim, popijem malinov sok iz nekog zavičaja

pa operem ruke, pogledam niz ulicu

pa opet malo prolistam neku knjigu, neku knjigu

A kada ona – jednoga dana – dođe pa me priček
samo ona

ja je zagrlim i uvedem u stan i izljubim joj vrat i oči

(i evo, još jednom, i to zardalom zakovicom, vezan sam za neku
gradevinu)

A drugom zgodom, uz cestu kojom prolaze automobili upaljenih
farova

a trava miriše pod mlađem što ga ugledah nad crnim sjenama
kućica

jave se proplamsaji nekog života, ko pjesmi u pretincu

Ili zapišem: bilo je predvečerje i jata čvoraka letjela su nad
gradom

kao u stripovima mog djetinjstva

Na kraju kod kuće napišem koji stih, a možda i čitavu pjesmu

poslušam vijesti i neku šansonu i zaspim u dimu lule, opružen
u tišini

A sutradan: naprosto nastavljam igru zastavicama

(Ipak: upitah, usput, nekoliko slojeva društva kamo sve to vodi

Ali nitko nije bio naročito zainteresiran: svima se žurilo
ili su svi bili zauzeti nečim važnim

Jer, napokon, šta vrijedi razmišljati i nešto htjeti ili čak pitati
kažu i drugi)

A neki kažu: “Bemu boga”

Izabrane pjesme, 1987.

TREĆA

Vi stanujete u ulici? Odgovor. Ah, to je tamo.
Vi se zovete? Kao da mi je poznato to ime.
Tko je on? Nitko i ništa.
Šta on ima? Televizor. (I to mu je sve?)
Kamo ćete ljetos? Nikamo.
Na malo putovanje. Lijepo. Ja ne mogu.
Pravi se važan jer je izdaleka.
Koliko je sati? Koliko i jučer u ovo doba.
Sunčan dan. Bar nešto.
Jeste li čitali novine? Uvijek isto.
Gdje ima dobrog vina?
Nego reci ti meni koliko zarađuješ?
Dragi moj, vrijeme je novac.
Na šta smo spali.
Dragi moj, postoje čitave filozofije.
Šta znaš, možda se ipak nekamo ispnemo
Možda nekamo dopremo. (Gdje je nekamo?)
Samo kad bih zaboravio koje je stoljeće, pa i dan.
Ja računam na milenije.
Mani se toga, zakasnit ću na predstavi.
A ja idem. Sutra je opet prvi.
Pa šta onda, nisam službenik. Šta si ti?
Ima nas svakakvih. Samo da ne zahladi
O, mi se, velim, odnekale znamo. Ma nemojte.
Vojska je sjajna za parade, kažem ti.
Tišina. Vidi onu crnu.
Što će mi magnetofon. Dosta je smiješak.

Pazi, netko je umro. Pošto ruža?
Blesavo je to ko vojni budžet, ako hoćeš.
Ko zabavna melodija?
Ajde, ajde, sve je to igra.

Izabrane pjesme, 1987.

OVDJE

Ja sam, znajte, ovdje. Ovdje i svuda.
Ovdje Radio stanica Zagreb. Ovdje ja.
Ovdje moja domovina. Ovdje ja.
Ovdje velik, tužan Svijet koji čeka. Ovdje ja.
Ovdje taj ponos, ta snaga, taj vidik, ta neuništivost. Ovdje ja.
Ovdje Zemljo ti i ja. Ovdje jedna zvijezda svemira.
Ovdje kiše, ovdje san, ovdje tihi bog vječnosti.
Ovdje ja i svi mi pred svojom neprestanom smrću i zorom
koja gori precrtana i sama, jedna.

Izabrane pjesme, 1987.

IZOSEISTE ILI ČAS PRIVREMENE PREDAJE

Sad ću reći o toj požudi za drogom dobra i daljine
tu pjesmu koja se skupi kad već padne mrak nad grad
kad počnem vjerovati tek u ono što se javi ko tišina
puna boje dok sam na putu u usamljenu predanost

Kad bijaše sasvim teško pjesme su me ostavile samog
Nije bilo prozora ni na mjehuru od sapunice
i htjedoh se pridružiti legiji najbrojnijih šutljivaca
Tad opet niknu jako sunce na razrušenu polju

Tko zna je li zlatno doba prošlo
više kao da i nema mjesta nadi među upoznatim
zar je red da se radujem sasvim pitomim stvarima
zar je vrijeme da shvatim stvari koje zovu jasnima?

Prije nego se naizgled priključim
valja postaviti visok znak dobro vidljiv
sve neurađeno gledat će prema njemu
i tako nećemo zalutati ni isprebijana srca

Kako smo povezani lancima da nas bajka ne odnese
ah vjetar koji je previsoko da bi me odnio
jer ja sam sjeo, skrstio noge, zagledao se u prvu ženu
i prihvatio se jela

Izabrane pjesme, 1987.

VOLIO SAM GANAN

Volio sam Ganan i živio u krčmi
Ta dobra pjesma čak iz sredine vijeka
Bilo je to vrijeme čavala i stakla
Čavlima smo bili pribijeni
svatko je imao velik čavao kroz dah ili šutnju
Čitave su legije bile pričvršćene
Čitave ljubavi obješene usred tišine
Staklom bijaše opkoljen izlog u kojemu smo živjeli
a svijet je nalikovao krošnjatom stablu bez korijena
pod vjetrom iz visine
Crvi su mu grizli osam uznositih grana
Među lišćem šušvalo se o suši i o zvijezdama
U svakom grču stajalo je zrno sna
To je bilo vrijeme kad su se svjetlošću hranili patuljci
i kad od svjetlosti pogibahu najhrabriji među divovima
O volio sam Ganan i živio u krčmi
Ta davna, davna pjesma

Izabrane pjesme, 1987.

MALA PJESMA O LJUBAVI

Bit ćeš na kraju samo jedna pjesma
i sjećanje kad budem bolestan: u tami, pola sata pred ponoć
kad vani šumi grad pod maglom
Bit ćeš malo prijateljstvo sa Svijetom
Dat ćeš potreban šarm ovoj ili onoj fasadi jednom i negdje
ovom ili onom mjestu pustom i bez tragova
u sjeni putovanja kad jedno dobro i tiho more bude igralo po
zidovima
u sjenovito popodne: velim ti, sve je ostalo uzaludno

Izabrane pjesme, 1987.

STARI LOKAL

Vraćao sam se istim mjestima u kasne večeri
jednom sa dvadeset dinara u džepu jednom kao skitnica jednom
kao član upravnog odbora društva pisaca
onda opet jednom s jednom ljubavlju iz nekog siječnja
(ili s onom ženom s mora, kad bijaše Festival poezije)
a onda opet sam, poslije filma, kad znam da ona sutra dolazi
Od stare garde ostala je samo djevojka za šankom i stara šuma
uokolo

Tako dolazim i odlazim od vremena do vremena
(a šta drugo mogu)
i uvijek se sve više sjećam, uvijek previše odrastao za ovaj svijet
Vidjeli su me poneki s mojom lulom za stolom
dok sam tiho odlučivao ovo ili ono
i da treba da putujem, putujem
i dok sam čitao osvrte na svoje knjige
Ali bio sam uvijek samo mučen i izgubljen
među stolovima koji su pjevali, jadno pjevali
no ipak: sve se to zvalo život, a možda tako i jest

Izabrane pjesme, 1987.

PJESMA O PJESNIKU
KOJEMU JE DODIJELJEN STAN

Prijateljima iz kuće

Ovdje ću umrijeti. Dvije sobe, kupaonica
i pusta kuhinja. Ništa naročito
Prvi kat. Prozori na uličice periferije
Dvije sobe pune mog daha i nekih slika
Konačno sam ipak ušao ovamo, ulovljen
prisiljen na nepomičnost, nesavladan
Balkon s dva-tri cvijeta odnjegovana njenom rukom
i tiha, ravnodušna novogradnja
posijana jedne godine i ostavljena
Dok je tok vremena odlazio i odlazio
na neke nove terene, da ih osivi ili obasja

Izabrane pjesme, 1987.

Milivoj Slaviček (snimio Zlatko Filija, fotoarhiva DHK-a)

O MJERI

Čini mi se da sam shvatio svoje vrijeme
a to nije bilo lako ni jednostavno
(niti veselo)
i zahtijevalo je mnogo redaka tu ili tamo:
po papirima po zidovima po licima po daljini
po samome sebi i po suvremenicima
po danasu po jučeru po nečemu prema čemu bi trebalo ići
dok nisam osjetio pravu mjeru kojom se može mjeriti
sve ovo: držanje vilice u ruci, hod, lozinka
oblik kuće, šešir, pobune i poslušnosti i onaj oblik svijeta
koji nije sitan niti stran niti, ustvari, ničiji
pa čak ni čovjekov

Mjeru kojom se može spasiti (a šta to?)

Pa nastojah reći sve što je bilo potrebno

Izabrane pjesme, 1987.

OTKAD VEĆ

Otkad se već bunimo jer je tlačenje nepresušno
otkad već volimo jer je ljubav strašno smišljeno zasadena
otkad već tugujemo, otkad već, otkad se već
sve ponavlja, ponavlja, obnavlja
kao pjesma niz osunčani prostor i toplota niz snježne vijavice
Otkad je već moj život samo nepregledno polje stihova
otkad je već moj život samo uporni nečujni vihor
i ćelija sagrađena u razini vode koja šumi zapljuskujući
noseći štakore i pokidane grane pune grozdova cvijeća

Izabrane pjesme, 1987.

O OBLIKOVANJU

Jesam li postao rijeka ili pustinja ili drvo na otoku?
Sve sam, pomalo, postao.
A najviše onaj koji izražava svoj život.
I tako znam: svi su unutrašnji zidovi oslikani
i treba otići da proširim prostor
da udahnem početak novog poraza.
I odlazim. To sam ja.
I vraćam se i opet oslikavam: ispisujem, gušeći se
sve te još uvijek uzbudljive
boje i glasove Svijeta – prebojadisane olupine u raslinju
(s ugrađenim, zamršenim strojem i s nekim malim, čistim
jedrom, gore).

Izabrane pjesme, 1987.

ONI ŽIVE MIRNO

Oni žive mirno u toplini kolotečina i ne brinu se o tom
u nekoj krčmi zapjevaju na nekoj se svadbi navešale
i izreknu zdravice o ljudskom životu
kupujući, malo-pomalo, mnogo sitnica za svoje stanove
Ja znam da sam izvan
da procjenjujem, u prolazu i u svakoj sekundi tišine
klišeje pojedinosti, vrijednost iskrenosti, i velike nagnjile osi
kroz središta ulica
i tamnu daljinu od beskraja dovde

Možda i mene netko jednom procijeni i beznadno zavrti glavom
potajno i nezaustavljivo gord, možda zbog mene
uzraslog, blagog i nepopustljivog

Izabrane pjesme, 1987.

SJAJ MJESEČE VEČERAS

Priznajmo sebi u lice šta nas pokreće
Ali, plašim se, malo će se tko rastužiti
Najljepše je kad lijepo zapjevaju mrtvi
I onda upitajmo se: koga bismo izabrali
da mu reknemo posljednje svoje riječi, uputimo neku uputu
“Jer oči koje volim moram naći”
I živjeli smo tako pomažući jedno drugome u pranju leđa
“Sjaj mjeseče večeras”

Izabrane pjesme, 1987.

NITKO DRUGI

Probih se do sebe kroz stoljetni sloj
od površine prema unutra i od potreba do neke moje potrebe
Nikoga nisam popeo sa sobom
Ne, neću se više sjećati one čiste mase poginulih nastojanja
(kad sam još mislio: pa nije, valjda, zaista tako)
Prihvatit ću, napokon, osudu, jer sam osuđenik
A morao sam daleko otići da bih znao kamo, ipak, treba da se
vratim
Sve je ovo okrutna priča i svakako bih očajavao kad ne bi bila
sasvim istinita:
kad bih doista mogao da budem netko drugi, a ne ovaj potlačeni,
slobodni ja

Izabrane pjesme, 1987.

OVAJ MALI PLES PRAZKOM ULICOM

Još malo pa ću krenuti. Još dan još mjesec još tri godine još
vječnost još uvijek.
Pa ću krenuti. U Svijet u ljude u trajnost u nekud
ovako umoran i strašno temeljit, ovako tužan i šuman i
neodrediv kao melodija s velike, velike ploče
u srca, u poglede nanizane duž čitavog tog puta, u nedogled.
Još malo pa ću krenuti. Još samo ovo i ono pa ću.
Još ovaj potez, ova ljubav, ovaj mali ples praznom ulicom.

Izabrane pjesme, 1987.

NASTANJEN UVIJEK

(1962)

Opružen u noći, s pjesmama oko glave
u koštacu s trajanjem, s velikim prastarim vremenom koje
među potresima i brodolomima, negdje kraj prozora otvorenih
u mrak.
O, naviknut na odupiranje, smlavljen prostorima i tihim zubima,
opružen.

Vječni mrak posut našim sijalicama
dok traju unutarnje pošasti i dok nastojimo stupiti u zemlju
bratstva
pomiriti naš duh i Svijet, sasvim ispočetka.
Sam, tih i opružen u vremenu koje će proći, jer mora proći, i
bit će zaboravljeno.

Pogledati u sebe i poći još dalje, pomaći još za koji stih
tu pravu istinu kojom smo opsjednuti, to nastojanje
da se nađemo, da pronademo sebe, svaki od nas
dok se nismo izgubili u uzaludno opjevanim godišnjim dobima
i sistemima filozofija i nazorā. Da munja kroz naše srce stalno sja
među mašinama, metar-dva od praga pada

Nastanjen uvijek, 1990.

NA PRIMJER, ZABORAVIT ĆEMO

Na primjer, zaboravit ćemo te melodije koje smo slušali u našim
noćima

pa šta onda, sve ćemo zaboraviti svi mi
osim neke težnje koja je stalna osim neke težnje koja je stalna
osim neke neprolaznosti kojoj nitko ne može nauditi
i koja se zove kako se ono zove, ponovno ne znam
ali ništa zato, ona se vraća, ona se vraća
kao onaj nepresušni balet, onaj balet, ona melodija
nepresušna, sama, puna tišina, pomalo opita nečim
uvijek ponovno, ponovno
ko svakodnevnost, kao smirivanje
kao samo jedna riječ kojoj ne znamo ime

Izabrane pjesme, 1987.

UVIJEK NETKO

Uvijek netko hoće da me razuvjeri
a ja uvijek nekome želim rastumačiti (rastumačiti)
Neprestano želim izreći, uvijek ponovno moram ustajati
U petnaest do osamnaest jednoga dana ova se igra učini
stvarnošću
ali onda se začuje glazba i Svijet se gradi ljepšim
i ja odlazim prema vjerovanju i prema usamljenosti
Tako sve to ide između dviju crta
ali ja često prelazim i gornju i donju
ustvari, ono što sam ja, to je ono iznad gornje crte i ono ispod
donje crte
i tako polako i sve brže ispisujem neku teku

Izabrane pjesme, 1987.

MOJ PAS I JA

Idemo moj pas i ja, ja brkat, on iz dalekih strana
i poneko kaže da smo neobični
Hodamo oko pruga, pa uza niti uličica u izgradnji
Začujemo podne, začujemo večer i ni u kom slučaju ne vodimo
učmao život

Neću ovdje govoriti o sebi
ali on, taj moj pas, nježna je ruža neke zore, vjerna mojim
grudima

Prolaznici se, naknadno, možda samo osmjehnu, jer su uredni
i sivi kao pijesak

pročišćen i spreman za neku banalnu građevinu
Ja dotle ležim (u tišini) ko čovjek od slame, a nisam čovjek od
slame

a moj se pas privija uza me i hrabri me i ja se ne dam

Izabrane pjesme, 1987.

ŠTA MI RADIMO

Lijepo je i neophodno radovati se mirisu prvih proljetnih kiša
i svijetlim mlakama vode dok sunce prosjajuje oblake
ali šta mi radimo: mi jurimo na posao i kući
mi pogledamo u nebo tek da bismo vidjeli: uzeti kišobran ili ne

Onda se sunce probije između oblaka i obasja cestu, tratinu i
neke daleke livade i šume, šumna mora
Osjetimo prastaru draž življenja. Ali šta mi radimo:
mi gledamo izloge s cijenama: jesu li porasle ili nisu

A nečujne se pjesme pronose kroz naš duh
jave se područja čiste radosti: onaj neki dan
Ali mi buljimo u nove tipove aparata
gomilamo se pred šalterima banaka, prepuštajući prvo cvijeće
samo sebi

Mi slušamo vijesti, vijesti, vijesti. I prečujemo, ne jednom,
tužnu strast za širinama. Daveći se u bezbrojnim razgovorima
zanemarujemo tišinu koja nam govori o jakim stvarima
Nećete mi vjerovati koliko je sve to žalosno i jalovo

Hitamo tako prema savršenom katalogu, zadihanosti i sljepoći
i snatrimo samo malo, katkad, jer mislimo da više nismo dječaci
nego nešto drugo

Izabrane pjesme, 1987.

MAŠTA
(U DUBINI XX. STOLJEĆA N. E.)

(1963)

U znoju lica svog s boka na bok okrećem se
povaljen na leđa: govorili su o tom vračevi i osnivači religija
prikazivali to usudom i kaznom. Pisali su o tome filozofi i
psiholozi
razmatrajući situaciju, ne predlažući ustajanje ili bolji ležaj
Nisu zaboravljali da sam čovjek, isticali su to, svaki na svoj način
(pomalo bojažljivo i ograđujući se)
ali malo mi se koji od njih dopao
Umiješali su se, već odavno, i reformatori i državnici, o, i
vojskovođe
naravno, i trgovci
stvar se sve više komplicirala
došli su i revolucionari da kažu svoju riječ
A ja sam pružajući ruke ležao, nastojeći da dohvatim, da zbacim
ja sam izgovarao pjesme (i psinke), viđao visoke, meke zastave
i to još uvijek radim i to još uvijek radim, nejak, čak zaboravljan
(u znoju lica svog, s boka na bok okrećući se)
a već sam prilično star i čudesno sam velik
a igra još traje (a povijest i dani okićeni su kričavim perjem)
Po meni padaju, pritom, šarafi i čitave ploče neprekidnih
napredaka
Bilo bi već vrijeme da slave i moju strpljivost

Nastanjen uvijek, 1990.

SVJETLOSTI, IPAK, TU SI

(1963)

Pripaljujući lulu uza zid kuća osjećam kako vrijeme struji kraj
mene
a u meni se zadržava, u tom tihom času, stalna iskra stalnog
(Koliko smo polijetali, i ostajali zaustavljeni, raširenih očiju,
sapeti
Zapadasm, ponovno, u tihu vrevu, tražeći zrnca, da bismo se
održali
Ostajući bez lijekova i zraka, kržljali smo. I tu smo grčevito
gajili posljednji svoj predio)

Svjetlosti moja hitnuta u međuprostore
povučena u šaš, svjetlosti mog srčanog opstojanja
tu si negdje sa mnom i dobro je, ipak, evo te

Nastanjen uvijek, 1990.

DOBA JE ZA NAJLJEPŠU PJESMU
KOJU SI IKAD STVORIO

Doba je za najljepšu pjesmu koju si ikad stvorio
Reci da trebaš one koji te trebaju. Reci da je već gotovo mrak
i da si ovdje negdje sam. Ponovi svoja uvjerenja
spomeni te vrtloge vizija, ponovi riječi o onom
za šta si se borio, čuvajući visine što se u tebi pale

Dok su zamirale nade s kojima poneki od nas dođe
(reci) da nisi odlazio s njima, ostajući na cesti:
neki tamo čovjek tko zna odakle i kamo,
uporno osvojen, okrenut prema svome domu-kući

Izabrane pjesme, 1987.

BAJKA SA ZAGRADAMA

Stižem ožaliti i jedno malo, usahlo drvo pred kućom
(i to je opet samo početak pjesme o čovjeku i kozmosu)
Zasadili ga s ostalima, ali mu, valjda, nije odgovaralo tlo
(o čemu sve ovdje čovjek da govori)
ili ga je, krišom, neki mališan teško ranio
(nazire se mnogo pitanja)
i sada, dok mu vršnjaci listaju koliko mogu, ono je pusto, po
strani
i, bojim se, više ne misli ni: šta je to sa mnom?
(Dodirujemo čitav kompleks uvjeta, stanja i razloga)
A moglo je biti barem malena radost, mali šum
(a šta više?)
u ovoj uličici novogradnji, gdje ima toliko starih opeka,
otpadaka i prašine
u ovom velikom svijetu, napokon. Jer nije riječ o drvetu
(razumije se, razumije se)
kao ni u svim velikim bajkama
riječ je o svim stablima, na sve strane, uz neki drum
(koji vodi nekamo, uvijek ponovno)

Izabrane pjesme, 1987.

NESPOSOBAN ZA KAPITULACIJU

Tako sam počeo živjeti slobodno, slatko i neravnodušno
opkoljen automobilima, praznoćom i štamparskim pogreškama
i strahom
vrlo sličnom srdžbi i nedostajanju čitavog niza ploha i kocaka
u moralima i načinima: pomalo je veselo
I tako dok se bliži čas neke sramote ili trenutak trijumfa i,
svakako, čas smrti
i dok se razmećemo po prethistoriji
znam pjesme sjedeći na balkonu jedne od kuća
znam pjesme sjedeći u svom lijepom, neobojenom helikopteru
iznad novinskih redakcija i tržnica
na svoj način bezbrižan i uzalud neravnodušan
pomalo zarobljen (pa čak i porobljen) pomalo nesposoban za
kapitulaciju

Izabrane pjesme, 1987.